

336.3

2-79

**„ՀՆԳԱՄՅԱԿ ԶՈՐՍ ՏԱՐՈՒՄ“
ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ**

**(ԹԵԶԻՍՆԵՐ ՀԻՄՆԱՐԿ-ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵ-
ՐՈՒՄ ԶԵԿՈՒՅՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)**

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՖԻՆԺՈՂԿՈՄԱՏԻ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1930

12.06.2013

27980

17 FEB 2010

336.3

2-72

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶՈՐԱ ՏԱՐՈՒՄ»

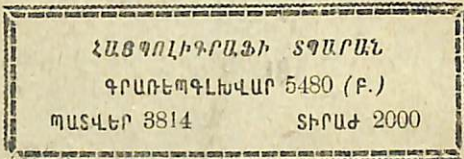
ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

(ԹԵԶԻՍՆԵՐ ՀԻՄՆԱՐԿ-ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ
ՁԵԿՈՒՑՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)

Հնգամյա պլանի իրականացումը կոտեց-
նի մեզ սոցիալիզմին, կրթությանի աշխատա-
վորների նյութական և կուլտուրական մակար-
դակը:

Կամքի և ուժի հսկա լարումով, աշխատա-
վոր մասնաները կոմունիստական կուսակցու-
թյան ղեկավարութամբ, աշխարհի մեջ միակ
պրոլետարական պետության մեջ, հաջողու-
թյամբ վերակառուցում են իրենց տնտեսու-
թյունը սոցիալիստական հիմունքներով:

Այն հսկա աշխատանքի կոնկրետ արտա-
հայտությունը, վոր կատարեց մոտակա տա-
րիներին քաղաքի պրոլետարիատը և գյուղի
բաղադրվածությունների մասսան՝ դաշնակցած
միջակի հետ, հանդիսանում է խորհրդային
Միության ժողովրդական տնտեսության շի-
նարարության հնգամյա պլանը: Հանդիսանա-
լով հսկա աշխատանքի ծրագիրը և սոցիալիս-
տական ընդլայնած հարձակումը մեր յերկրի
արտադրողական ուժերի զարգացման՝ հնգամ-

յա պլանը յեղնում է մոտակա պատմական չըր-
ջանի մեծ խնդիրներից — հասնել և անցնել ա-
ռաջավոր կապիտալիստական յերկրների մա-
կարդակից և դրանով իսկ ապահովել տնտեսու-
թյան սոցիալիստական ձևի հաղթանակը:

Ժողովրդական տնտեսության սոցիալիս-
տական մասի ամրացումը (պետարդյունարե-
րություն, կոոպերացիա, պետառեսուրս, սով-
խոզներ, կոլխոզներ) արտադրողական միջոց-
ների արտադրության արագ աճումը, դրա հե-
տևանքով, պրոլետարիատի ղեկավարող դերի
ուժեղացումը յերկրի տնտեսական կյանքում և
ներա դիկտատուրայի ամրացումը, գյուղա-
տնտեսությանը մեքենաներ և պարարտանյու-
թեր հայթայթելը, վոր զգալի չափով կամրաց-
նի քաղաքի սոցիալիստական ազդեցությունը
գյուղի վրա և ե՛լ ավելի կամրապնդի բանվոր
դասակարգի միությունը գյուղի չքավոր-մի-
ջակ մասսաների հետ, արտադրական զորման
հիմքի վրա. կապիտալիզմի վճռական արմա-
տախիլ անելը գյուղում, ինչպես և քաղաքում
— ահա՛ ինչ է տալու մեծ աշխատանքների
համյա պլանի նախագծված կատարումը: Աշ-
խատանքը լրիվ կապահովի կոլեկտիվ ձևերի
հաղթանակը գյուղատնտեսության մեջ, ան-
հատական գյուղացիական տնտեսության վրա,
զգալի չափով կթուլացնի մեր կախումը կապի-
տալիստական պետություններից, կրարձրաց-
նի պաշտպանողական ունակությունը, կուժե-
ղացնի խորհրդային Միության հեղափոխակա-

նացնող դերը՝ կապիտալիստական յերկրների
բանվորական շարժման, Արևելքի դաշութային
և կիսադաշութային յերկրների վրա: Ռեւոլ-
աշխատավարձի բարձրացումը, արդյունաբե-
րական և գյուղատնտեսական արդյունքների
դների իջեցումն զգալի չափով կլավացնեն աշ-
խատավորների նյութական դրությունը: Գըր-
րոցների, ակումբների, դասընթացների, դրո-
դարանների և այլն լայն ցանցը նրանց հասց-
նում է կուլտուր-քաղաքական մակարդակի
բարձրացման: Մեծ աշխատանքների հնգամյա
պլանի կատարումը պայմանավորում է իրենով
և դրամական միջոցների ծախսումը: Ըստ հըն-
գամյա պլանի, վոր պիտի զգալի չափով դեր-
զանցվի յենթադրված է անել 64,6 միլի-
ոնրլի կապիտալ ներդրումներ:

Ըստ առանձին մասերի, նրանք բաժանվա ծ
են հետևյալ ձևով՝

1. Արդյունաբերություն	16,4 միլիզ. ուր.
2. Ելեքտրիֆիկացիա	3,1 » »
3. Տրանսպորտ	10,0 » »
4. Գյուղատնտեսություն	23,2 » »

Ամբողջ արդյունաբերության մեջ՝ զրված
զումարից 78 տոկոսը ներդրված է ծանր ար-
դյունաբերության մեջ, իսկ թեթևում՝ 22 տո-
կոս: Այդ հսկայական ներդրման հետևանքը
պիտի հանդիսանա այն, վոր պլանավորվող
արդյունաբերության նախագծված ամբողջ
արտադրանքն ավելանալու յե 2,8 անգամ, իսկ

արտադրական միջոցների արտադրող արդյունաբերությունը՝ 3,3 անգամ:

Գյուղատնտեսություն ընդհանուր յեկամուտը կրարձրանա 54 տոկոս: Բերքատվությունը բարձրանում է 35 տոկոս, ցանքերի տարածությունը լայնանում է 22 տոկոսով:

Չուգունի արտադրությունը, վորի կարիքը մեծ չափով է զգացվում, կրարձրանա 126 միլ. փթից մինչև 600 միլ. փթի: Քարածուխի ստացումը 35 միլ. տոննից՝ մինչև 75 միլ. տոնն, մեքենա-չինարարությունը մեծանում է 3,5 անգամ, գյուղատնտեսական մեքենաների արտադրությունը մի տարվա ընթացքում միջին ուժի հասնում է 150 հազար հատից ավելի: Ֆերկաթուղային գծերը կկտրեն մեր յերկրի ծայրամասերը, կմիացնեն նրանց Խորհրդային Միության արդյունաբերական և կուլտուրական կենտրոնների հետ, կտան ուժեղ թափ ներանց տնտեսական զարգացման, զգալի չափով կոգնեն դուրս գալու աղքատություն և հետամնացություն ճանկերից, վորի մեջ պահել եր նրանց ցարական կառավարությունը: Յերկաթգծի ընդհանուր յերկարություն ավելանում է 21 հազ. կիլոմետրից ավելի, այսինքն՝ կտա 30 տոկոսից բարձր ավելացում և կհասնի 94.042 կիլոմետրի:

Միաժամանակ, արդյունաբերություն և գյուղատնտեսություն այսպիսի փոթորկալի տնման հետ միասին, անսպթաք կերպով կրարձրանա աշխատավորների տնտեսական-

նյութական մակարդակը. ռեալ աշխատավարձը բարձրանում է 70,5 տոկոսով, իսկ հողագործական բնակչության յեկամուտը յուրաքանչյուր շնչի վրա՝ 67,4 տոկոսով, և կոնեկտիվ տնտեսության մեջ 83,7 տոկոսով:

7-ժամյա աշխատանքի որ կանցկացվի Խորհրդային Միության բոլոր արդյունաբերական ձեռնարկություններում, տրանսպորտում և կոմունալ տնտեսությունում:

ՍՈՑ ԱԼԻԶՄԻ ՀԱՂՔԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ, ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Ե ՏԵՄՊԵՐԻ ՍՐԱԳ ԶԱՐԿԱՑՈՒՄ

Մեր ինդուստրիայի տեմպերի արագ զարգացումը, վոր նախադնված է 5-ամյա պլանով, գերազանցում է այն ամենին, վոր գիտեր վոչ միայն ցարական Ռուսաստանի, այլև Ֆեդրոպայի և Ամերիկայի առաջավոր կապիտալիստական յերկրների տնտեսական կյանքի պատմությունը: Նրանք ինդիւրներ են թելադրում կառուցելու սոցիալիզմը մանր գյուղատնտեսական յերկրում, հետամնաց տեխնիկայով, չըջապատված թշնամի կապիտալիստական յերկրներով գերազանցապես արագ ժամանակում:

«Ինդուստրացման տեմպերի արագ զարգացման հարցը չեք դրվի մեր առաջ իր ամբողջ սրությունը, ինչպես նա դրված է հիմա, յեթե մենք ունենայինք այնպիսի զարգացած արդյունաբերություն, նույնպես ել զարգացած

տեխնիկա, ինչպես, ասենք, ունի Գերմանիան, յեթե ամբողջ ժողովրդական տնտեսության մեջ ինդուստրիայի տեսակարար կշիռը լիներ մեկ մոտ նույնպես բարձր, ինչպես, որինակ, Գերմանիայումն է։ Բայց բանն էլ հենց այն է, վոր մենք այս տեսակետից կանգնած ենք Գերմանիայի հետևը և, տեխնիկա-տնտեսական իմաստով, մենք դեռ չենք հասել նրան։

Ինդուստրիայի տեմպերի արագ զարգացման հարցն իր սրությամբ չէր ծառանա և այն ժամանակ, յեթե մենք ներկայացնեյինք պրո-կառական զեկտատուրայի վոչ միակ յերկի-րւ, այլ լինեյինք պրոլետարական զեկտատու-րա, վոչ միայն մեր յերկրում, այլև ուրիշ, ա-վելի առաջավոր յերկրներում, ասենք՝ Գերմա-նիայում և Ֆրանսիայում։

Բայց դուք լավ գիտեք, վոր մենք դեռ չու-նենք այդ պայմանները, վոր մենք դեռ հանդի-տանում ենք պրոլետական զեկտատուրայի միակ յերկիրը՝ չըջապատված կապիտալիս-տական յերկրներով, վորոնցից շատերը, տեխ-նիկական-տնտեսական իմաստով, մեզանից շատ առաջ են կանգնած»։ (Առաջին. ՀԿԿ (բ) ԿԿ-ի նոյեմբերյան պլենումում արտասանած ճառից)։

Այդ տեմպերի մասին, վորոնք հնարավոր-ություն պիտի տային հասնել և անցնել տըն-տեսապես առաջավոր կապիտալիստական յեր-կրներից, ընկ. Լեմինը հարցր զրեց, վորպես մի զարգացման մահու և կենաց հարց։

«Միայն այդպիսի տեմպերը կարող են մեզ հնարավորություն տալ վերափոխելու մասը մասերի բաժանված դյուղացիական տնտեսու-թյունը, միայն նրանք կարող են ապահովել գյուղի սոցիալիստական վերակառուցումը արմատախիլ անելու մեր յերկրի կապիտալիս-տական մնացորդները։

Հար կավոր ե աստիճանաբար, բայց սի-տեմատիկորեն ու համառ կերպով դյուղակի-տնտեսությունը փոխադրել նոր տեխնիկական րազայի, խոշոր արտադրական րազայի վրո՝ ձգելով այն դեպի սոցիալիստական արդյունու-նաբերություն։ Կամ մենք խնդիրը կլուծենք և այն ժամանակ հաղթանակը վերջնականապես ապահովված է, կամ մենք կհեռանանք նւա-նից, խնդիրը չենք լուծի և այն ժամանակ դուր-ձը դեպի կապիտալիզմ կարող ե դառնալ տե-խոսափելի յերևույթ»։

ՀԱՊԱՍՅԱ ՊԼԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻՈՒԿԵՍՆ ԱՆՑԱՎ
ՅԵՆԹԱԴՐԱԾ ՊԼԱՆԻ ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԱՃՄԱՆ ՆՇԱՆԻ ՏԱԿ.

Հնգամյակի առաջին տարին ցույց տվեց, վոր նշանակված տեմպերը վոչ միայն չեն հու-դիսանում ուժերից վեր, ինչպես դրանում հու-մողված էյին աջ ոպորտունիստները՝ վախենու-լով սոցիալիստական շինարարության դժիս-րություններից, այլև խորհրդային յերկրի խորքերում գտնվում են հսկայական հարմու-րություններ, վորոնք թույլատրում էյին կու-

տարելու պլանով ծրագրված յենթադրու-
թյունները:

Ահա մի քանի թվեր՝ առաձևերն ապացու-
ցելու համար: Ամբողջ արդյունաբերության
ընդհանուր արտադրանքն աճեց 23,4 տոկոս՝
հնգամյա պլանով նախատեսված 19 տոկոսի
գերաց, ըստ վորի, արտադրության միջոցնե-
րի և գործիքների խումբը՝ մինչև անգամ 26,2
տոկոս:

Կապիտալ ներդրումները բարձրացան 26,7
տոկոսով՝ հնգամյա պլանով այս տարվա հա-
մար նախատեսված է 25,9 տոկոսի գերաց: Ե-
լեկտրոկայանների հզորությունը բարձրացավ
22,1 տոկոսով՝ պլանով նախատեսված 14 տո-
կոսի փոխարեն:

Վորակական ցուցանիշների առավարիչում
առաջին տարին մենք տեսնում ենք զգալի շար-
ժումներ, չնայած՝ պլանային առաջադրանք-
ները և չեյին կատարված:

Հնգամյակի առաջին տարվա հաջողու-
թյունները թույլատրեցին սահմանել ընթացիկ
տարվա համար չինարարության ավելի մեծ
ծավալ, քան այդ նախատեսված էր՝ հնգամյա
պլանով: Այսպես. պետական բյուջեն հասնում
է վոչ թե 9,2 միլի. ուրլու, այլ 11,6 միլի.
ուրլու. ամբողջ արդյունաբերության ընդ-
հանուր արտադրանքն աճում է վոչ թե 20,2
տոկոսով, այլ 32,1 տոկոսով: Աշխատանքի
արտադրականությունը բարձրանում է 25
տոկոսով, այլ վոչ թե 15—16 տոկոսով: Ինք-

նարժեքն իջնում է վոչ թե 7,4 տոկոսով, այլ
11 տոկոսով, ինչպես նախատեսված էր հը-
զամյա պլանով: Այս տարվա կապիտալ ներ-
դրումները կգերազանցեն 48,1 տոկոսով, այս
տարվա համար է 8,1 տոկոսով 32—33 տարվա
համար հնգամյակով նախատեսվածից:

Ընթացիկ տարվա առաջին կիսամյակի
արդյունքները վկայում են սոցիալիստական
չինարարության զարգացման տեմպերի ավելի
արագությունը՝ անցյալ տարվա համեմատ:
Այսպես. ընդհանուր բերքն ավելացավ 29,4
տոկոսով, աշխատանքի արտադրողականու-
թյունը՝ 18,7 տոկոսով, ինքնարժեքն իջավ
4,8 տոկոսով: Առանձնապես ուժեղ աճում ավեց
արտադրական միջոցների արտադրող արդյու-
նաբերությունը (37,8 տոկոս):

Բայց համեմատելով ընթացիկ տարվա ա-
ռաջին կիսամյակի արդյունքները հնգամյակով
նախատեսված ստուգիչ առաջադրանքների
հետ՝ մենք տեսնում ենք, վոր արգֆինպլանի
իրագործման բնագավառում արդյունաբերու-
թյան մի քանի ճյուղերի մեջ կան մի քանի
ճեղքվածքներ:

Պրոլետարիատի աճող ափսոսանքով,
հարվածայնության լայն ծավալը, սոց. մրցո-
ւման, աշխատանքի կարգապահության բարձ-
րացման համար մղվող պայքարը հանդիսա-
նում են զբաղական այն բանի, վոր ճեղքվածք-
ները լիկվիդացիայի կենթարկվեն: Ինդուստ-
րիայի բնագավառում սոց. չինարարության

Հաջողութիւնները գլուղի սոցիալիստական
վերակառուցման վրա հսկայական ազդեցու-
թիւն ունեցան, ծառայեցին վորպես ստիմուլ
գլուղի հիմնական չքավոր-միջակ մասնաների
լճական թեքման՝ կոլեկտիվացման կողմը:
«Վոտպերացիայի ընդլայնումը՝ չքավորների
կազմակերպումով և միջակի հետ դաշինքի ամ-
րացումը՝ կուլակի մեկուսացումով, սոցիալիս-
տական խոչոր հողագործական պրոպագանդով
կոլխոզներին և առանձնապէս սովխոզ-
ներին փորձի որինակով ցույց տվեց
նրա իրական առավելութիւնները, մե-
նատրակտորային կայանների կազմակեր-
պումով և գյուղատնտեսութեան մեջ նոր տեսի-
նիկ մտցնելով՝ կուսակցութիւնն ստեղծեց
այնպիսի պայմաններ, վորոնց հիման վրա
ընդլայնվեց այդ հսկա կոլխոզային շարժումը:
Չնայած կոլխոզչինարարութեան բնագավա-
ռում տեղի ունեցած կուս գծի խեղաթյուրում-
ներին, չնայած անհավատալի դժվարութիւն-
ներին, չնայած բոլոր և ամեն տեսակի մութ
ուժերի հուսահատական հակագործողութեանը
կուլակներին ու տիրացուներին մինչև Ֆիլիս-
տերները, աջ ուղորտունիստները» — կոլեկտիվ
տնտեսութիւններն անչեղորեն աճում և ամրա-
նում են: Որինակ՝ գյուղացիական տնտեսու-
թիւնների մեկ յերրորդ մասն արդեն կոլեկ-
տիվացած է: Համատարած կոլեկտիվացման
հազի վրա, կուլակութիւնը, վորպէս դասու-
կարգ, լիկվիդացիայի յե յենթարկվում:

Հետագայում գլուղի կոլեկտիվացման զար-
գացման և ամրապնդման համար, բացվում են
մեծ հնարավորութիւններ՝ չնորհիվ գլուղա-
տնտեսական մեքենաչինարարութեան հսկա-
յական տեմպի և գյուղատնտեսութեանը կա-
տարելագործված գործիքներ մատակարարելու
(տարեկան 150 հազար տրակտոր, միջին կարո-
ղութեամբ հնգամյակի վերջում յերեք միլիար-
դի գյուղատնտեսական մեքենաներ):

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲՈՒՐԺՈՒԱԶԻՍՅՈՒՆ ՅԵՎ ՆԵՐՔԻՆ ՀԱ-
ԿԱՇԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆՆԵՐԻՆ ԶԻ ՀԱՋՈՂՎԻ ԿԱՍԵՑՆԵԼ
ՄԵՐ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Սոցիալիստական շինարարութեան հաջո-
ղութիւնները բարձրացնելով պլանային տըն-
տեսութեան տեսակարար կշիռը, դարձնելով
պրոլետարական պետութեանն ավելի ուժեղ ամ-
բոյ՝ վերջին և վճռական կովում կապիտալի և
աշխատանքի աշխարհների միջև, հեղափոխա-
կանացնելով կապիտալիստական յերկրների
աշխատավոր մասնաներին՝ ավելի մեծ և ուժեղ
կերպով են տատանում կապիտալիզմի հիմքե-
րը, ավելի խորացնում են աճող սոցիալիզմի և
կապիտալիզմի յերկրների մեջ յեղած հակա-
սութիւնները:

Ապրելով «կայունացման քայքայման ըս-
կիզբը» խեղդվում է անլուծելի հակասու-
թիւնների ճիրանների մեջ: Կապիտալիստա-
կան աշխարհն ուժեղ կերպով զինվում է՝ պատ-

բաստվելով նոր պատերազմի, առաջին հերթին, խորհրդային Միության դեմ: Չին-Արեւելյան յերկաթգծի կոնֆլիկտը, պապական Փաշխտական քարոզը՝ խաչակրած արշավանք մղել խորհրդային Միության դեմ, Վարչապետ խորհրդային լիազոր ներկայացուցչությունը պայթեցնելու անհաջող փորձը — այս բոլորը նոր փաստեր են ապացուցելու, վոր կատարվում է նոր միջազգային պատրաստություն, վոր իմպերիալիստական պատերազմի փառնգը խորհրդային Միության դեմ դառնում է առավել քան իրական, առավել քան շոչափելի և անմիջական»:

Միջազգային կապիտալի՝ մեր խաղաղ սոցիալիստական շինարարությունը կասեցնելու փորձի, կուլակային ելեմենտների ուժեղացրած դիմադիր պայքարի՝ դյուղի կոլեկտիվացման դեմ, բանվոր դասակարգը պատասխանեց «հնդամյակը չորս տարում» լողունգով լայն տարածելով սոցիալիստական մրցությունը, հարված ախությամբ, աշխատանքի արտագրողականության բաճարացումով, ինքնարժեքների իջեցումով, լայն կերպով մորիլիզացիայի յինթարկելով ներքին միջոցները սոցիալիստական շինարարության համար:

ՓՈՒԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԻՆԴՈՒՍՏՐԱԼԻԶԱՑԻԱՅԻ
ԼՈՒՐԶ ՇԵՆՍՐԱՆՆ ԵՆ ՓՈՒԱՌՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԵ-
ԳՐՈՒՄԸ, ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԱԿՏԻՎ ՄԱՍ-
ՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԶԵԿԵՐԻՑ ՄԵԿՆ Ե

Պետական վարկի ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման համար, փոխառությունը մեծ դեր է խաղում: Բաժանական և ցույց տալ այն, վոր հնդամյակի ընթացքում պետական վարկը պիտի տա 6 միլի. ուրբի, ժողովրդական տնտեսությունը ֆինանսավորելու նպատակով, (11,2 տոկոս ամբողջ պետական բյուջեյի), վորպեսզի հասկանալի լինի պետական փոխառությունների դերի կարևորությունը, նրանց նշանակությունը, սոցիալիստական շինարարությունն անընդհատ ֆինանսավորելու դործում:

Փոխառությունների իրացումը բնակչության մեջ կտա 3,1 միլի. ուրբի:

Մասսաների գիտակից և ակտիվ մասնակցությունը շինարարության մեջ տոանձնապես ցայտուն կերպով հանդես յեկավ վերջին մասսայական փոխառությունների տեղավորման ժամանակ: Հետաքրքրությունը դեպի վերջին ինդուստրացման փոխառությունն այնպես մեծ էր, վոր բանվորների սոհանջով կառավարությանը մնում էր փոխառությունը բաց թողնել յերկու անգամ և հասցնել այն 950 միլիոն ուրբու (յեթադրված 750 միլ. ուրբու փոխարեն):

Խորհրդային պետութեան մեջ, պետական պարտքը բնակչութեանը 1930 թ. մարտի 1-ին հասնում է 1854 միլ. ռուբլի, այսինքն՝ 11,9 ռուբլի բնակչութեան յուրաքանչյուր շնչին, վոր կապիտալիստական պետութիւնների պարտքից անհամեմատ ավելի քիչ է։ Այսպես, Ամերիկայում մինչև պարտերազմը յուրաքանչյուր անձին կազմում էր 26 ռուբլի, Ֆրանսիայում՝ 342 ռուբլի, Անգլիայում՝ 150 ռուբլի, Իտալիայում՝ 156 ռուբլի, Ռուսաստանում՝ 98 ռուբլի։ Պատերազմից հետո այդ պարտքն զգալի չափով բարձրացավ և արդեն Ամերիկայում հասնում է 430, Անգլիայում՝ 1628 ռ., Ֆրանսիայում՝ 2720 ռուբլի, Իտալիայում՝ 1076 ռուբլի և ցարական Նախկին Ռուսաստանում հետպատերազմյան պարտքը հասնում է 377 ռ. 50 կ.։

Ցարական Ռուսաստանի պարտքն իր և ուրիշ կապիտալիստական յերկրների, բարձրացավ գլխավորապես պատերազմական հսկայական ծախսերը ծածկելու անհրաժեշտութիւնից և հեղափոխական շարժումները ճնշելու հետևանքով։

Ցարական Ռուսաստանը 1905 թվին, հատկապես Կոկովցեվին ուղարկեց Փարիզ (հետո Փինանսների մինիստրին)՝ հեղափոխութիւնը ճնշելու նպատակով փոխառութիւններ ստանալու համար։ Բուրժուական Ֆրանսիան և ուրիշ կապիտալիստական յերկրները, ցարական

Ռուսաստանին 873.750.000 ռուբլի տվին, վորով զգալի չափով ամբարցրին ինքնակալութեան գիւրքերը։

Ռուս-յապոնական պատերազմը նստեց ցարական Ռուսաստանին 2443 միլ. ռ. 1914-17 թվի պատերազմը նստեց մի ահուելի գումար՝ 59.960 միլ. ռուբլի։ Ռուսաստանի պետական պարտքը կազմում էր 1914 թվի հունվարի 1-ին 13.241 միլ. ռուբլի, իսկ պատերազմի ժամանակ րաց թողնվեցին 133.25 միլիոն ռուբլու փոխառութիւն։

Պետական պարտքի աճման արդյունքը հանդիսանում է յուրաքանչյուր տարի փոխառութիւնների համար տոկոսների և մարման հեա կապված վճարումների աճումը։

Ցարական Ռուսաստանի պետական փոխառութիւնների վճարումը մինչև պատերազմը կազմում էր 500 միլիոն ռուբլի։

Յեթե ցարական կառավարութեան պետական պարտք խորհրդային պետութեան կողմից չոչնչացվեր, ապա պատերազմից հետո մենք ցարական փոխառութիւններով պարտավորված պիտի տարեկան վճարեյինք 2000 միլիոն ռուբլի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐԿԻ ՌԵՖՈՐՄԸ ՅԵՎ ՈՃԱՆԴԱԿ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԽԵԴԻՐՆԵՐԸ

Խորհրդային պետական փոխառութիւնների իբրեւումը բնակչութեան աշխատավոր մասնաների մեջ տարեց-տարի աճում է։ 1927

4008
36662

թվից մինչև 1930 թվի մարտի 1-ը ժամանակի համար այն բարձրացավ 281 միլիոն ուսելուց մինչև 1,854 միլ. ուսելու. առանձնապես մեծ հաջողություն ունեցան ինդուստրացման փոխառությունները: Այսպես ինդուստրացման առաջին փոխառությունը բանվորների և ծառայողների մեջ իրացվել է 113 միլ. ուսելու, ինդուստրացման 2-րդ փուլը՝ 415 միլ. ուսելու, 3-րդը՝ 671 միլիոն ուսելու: Պետական փոխառությունների իրացման գործում ավելի քիչ մասնակցություն են ունենում գյուղացիները: Ինդուստրացման 2-րդ փոխառությունը գյուղացիության մեջ իրացվել է 205,9 միլ. ուսելու:

Վերջին տարիներս պետական փոխառությունների բնագավառում ունեցած մեծ հաջողություններին զուգընթաց, հայտարարվել են անցանկալի յերեվույթներ, պարտատոմսերը ժամանակից չուտ վաճառելու հիմառով, վոր առանձնապես մեծ չափերի յե հասել 1929 թվին: Հաշվի չառնելով պետական փոխառությունների յերկարատև պահելու կարեւորությունը, նայելով նրանց վրա վորպես միջոց՝ ազատ գրամները կարճ ժամանակով պահելու համար՝ գյուղի և քաղաքի գիտակցության ցածր մակարդակի վրա կանգնած խավերը պարտատոմսերը ժամանակից չուտ են վաճառել, վորով և արգելք են հանդիսացել պրանով նշված աշխատանքի կատարմանը:

Քաղաքի կաղմակերպված պրոլետարիա-

տի առաջավոր մասը, վոր խնամքով և հոգատարությամբ եր նայում արտադրական պլանի տները հատ կատարման վրա, մի շարք Փարիկա-գործարանային կոլեկտիվների ժողովների առաջ հարց դրեց վարկի յերկարատեւությանն ապահովելու համար: Խորհրդային հասարակայնության պաշտարի առաջին շրջանը պետավարկի յերկարատեւության համար պարտատոմսերի կոլեկտիվ կերպով պահ տալն եր: Բայց ցանկալի հետեւանքներ չավեց այն:

Հաշվի տոնելով այս գրությունը՝ Փարիկա-գործարանային մի շարք կոլեկտիվներ հարց բարձրացրին կուսակցական և կառավարական ուղանների առաջ՝ պարտատոմսերան ժամանակ վաճառելու յերեվույթի դեմ պայքարելու անհրաժեշտության մասին, վոր թույլ եր տրվում մի քանի քիչ գիտակից աշխատավորների կողմից՝ պարտատոմսերի անհատական կարգադրության վրա հասարակական հրա կողություն սահմանելու միջոցով:

Կառավարության վորոշման համաձայն, հասարակական հսկողության պարտականությունները դրվում են ոժանդակող հանձնաժողովների վրա: Նրանք բավականին ծանոթ են պարտատոմսառերով նյութական գրությանը: Պարտատոմսերի գնումը և փոխառություն տալը գրավականով, կարող են կատարել վարկային հիմնարկները, միայն այն դեպքում, յերբ պարտատոմսատերերն ոժանդակող հանձ-

նաժողովի կողմից համապատասխան թույլ-
տվություն ունեն:

Այս բանը ոժանդակող հանձնաժողովնե-
րին պարտադրում է համաձայնեցնել յերկարա-
տեմ վարկի չափերը, պարտատոմսատիրոջ հը-
նարավորությունների հետ՝ ոգտագործելով
պարտատոմսն իրական կարիքի պեպքում: Վե-
րին-առախմանի ծանր աշխատանք է այդ և ո-
ժանդակող հանձնաժողովներից պահանջվում
է զգայուն, ուշադիր մոտեցում յուրաքանչյուր
գիմումի քննության, վաճառելու կամ
գրավ դնելու համար: Ոժանդակող հանձնաժո-
ղովները պիտի ապահովված լինեն փորձված և
հասարակայնորեն ստուգված բնկերների կազ-
մով: Դատակարգային թշնամիները քաղաքում
և գյուղում ցանկանում են ոգտագործել հասա-
բակական հսկողության սահմանումը՝ պետա-
կան վարկը վարկարեկելու և նրա խսկ շինարա-
բական պլանը խանգարելու նպատակով: Լաշն
ազիտացիոն-պրոպագանդիստական աշխատանք
քով բացատրելու պետական վարկի նպատակնե-
րի և նշանակության ու հասարակական հսկո-
ղությունը վորպես միջոցներ՝ նրա յերկարա-
տեմությունը ապահովելու համար, ոժանդա-
կող հանձնաժողովները պիտի հակադրվեն
գյուղում կուլակային ազիտացիային, քաղա-
քում՝ ամեն տեսակ հակահեղափոխական ելե-
մենտներին:

Պետավարկի վերականգնման հետ կապված
ձեռնարկումների կիրառումը պահանջում է

դեպի իրեն կրկնակի ուշադրություն գյուղում:
Միջոցների մոբիլիզացիան՝ «Հնգամյակը չորս
տարում» կատարումն ապահովելու նպատակով
վորնշանակում է գյուղատնտեսության սոցիա-
լիստական սեկտորին տրակտորներ և այլ դյու-
րատնտեսական մեքենաներ մատակարարելու
տեմպերի արագացում, բավականին չափով
հասկանալի և մոտ է գյուղացիական չքավոր-
միջակ մասսաներին:

Բայց դրա հետ միասին, փոխառություններ
վաճառելու նոր ձեւ անցկացնելը, վոր կիրառ-
վում է հասարակական հսկողության կարգով,
գյուղում հանդիպում է մի քանի դժվարու-
թյունների, գյուղական ոժանդակ հանձնաժո-
ղովների առանձնապես թույլաշխատանքների և
մի շարք տեղերում այդպիսիների բացակայու-
թյան հետեւանքով:

Այս պատճառով անհրաժեշտ է բանվորա-
կան կազմակերպությունների կողմից ամենա-
յեռանդուն միջոցներ ցույց տալ գյուղական ո-
ժանդակող հանձնաժողովներին՝ իրենց աշխա-
տանքի մաքսիմում ակտիվությամբ և ամենա-
լաշն բացատրական կամպանիա կազմակերպե-
լով գյուղացիության մեջ:

Լաշն բացատրական կամպանիա տանելուն
զուգընթաց, կապված ինդուստրացման նոր
փոխառության բաց թողման հետ, վորով պի-
տի փոխանակվեն ինդուստրացման փոխառու-
թյունները և գյուղացիական տնտեսության ամ-
բացման փոխառությունը, ինչպես և պարտա-

տոմսերի վաճառքի և դրավ դնելու նոր կարգի մասսայականացնելը, անհրաժեշտ է աշխատանքը տանել առանձին հաստատակամությամբ, ձեռք բերած հաջողությունների ամբացմամբ և հետևել բաժնեգրման մոժումներին ճշտությամբ և ծրագրված կերպով կատարելուն: Բացի դրանից, անհրաժեշտ է մեծ աշխատանք կատարել՝ փոխառության բաժնեգրման մեջ, ընդգրկելու արտադրության մեջ նոր մանող բանվորներին ինչպես և սեզոնային բանվորներին:

Որոհդային Միության աշխատավոր բընակչության թույլ ֆոնդային գրազիտությունը, վորը դժվարացնում է ոգտվելու պետական փոխառությունների անձնական ոգոտներից՝ մասսայական փոխառությունների սլայմաների տարբեր լինելու հետեանքով, (մինչև այսոր 45 միլիոն ուլրի շահումներով և կուպոններով չեն պահանջվում բնակչության կողմից) մեծ ծախսեր են պետության համար, կապված մասսայական փոխառությունների շատ վիճակահանությունների կացմակերպման հետ, հարկադրեցին հարց դնել բոլոր փոխառությունները մեկ փոխառության մեջ միացնելու մասին:

«Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության իրացումը, ինդուստրացման 1-ին, 2-րդ և գյուղացիական տնտեսության ամբացման փոխառությունների պարտատոմսերի փոխանակման հետ միասին նոր փոխանակման պար-

տատոմսերով՝ իր նպատակն է դնում միացնել հիշյալ փոխառությունները մեկ փոխառության մեջ և դրանով հեշտացնել աշխատավոր բնակչության համար հետևել շահումներին՝ իր ժամանակին ստանալու կուպոնների տոկոսները, կրճատել պետական ծախսերն ըստ վիճակահանությունների և այլն:

Փոխանակումը տարվում է այնպիսի պլամաններով, վոր նա չի կապված վոչ մի կորստի հետ: Ինդուստրացման 1-ին և 2-րդ և գյուղացիական տնտեսության ամբացման փոխառությունների՝ մի կողմից և մյուս կողմից՝ «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության մեջ յեղած յեկամուտների տարբերությունը կը վրձարվի բնակչությանը: Պարտատոմսատիրոջ շահերը բոլորովին չեն տուժի:

Փոխանակումը պիտի տարվի «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության իրացման հետ միասին:

Պարտատոմսերի փոխանակումը պիտի վերջանան 1931 թ. հունվարի 1-ին:

1931 թ. հունվարի 1-ից սահմանվում է արտոնյալ շրջան, մինչև 1934 թվի հունվարի 1-ը: 1931 թվի հունվարի 1-ից հետո փոխանակման ներկայացվող պարտատոմսերի վրա չեն բարդվում տոկոսներ և նրանք զրկվում են վիճակահանություններին մասնակցելու իրավունքից:

Պահ տրված և դրավ դրված պարտատոմսերն, ինչպես կանոն փոխանակվում են վար-

կային հիմնարկներում: Միայն այն դեպքում,
յերբ պահ տված բայց դրավ չդրված պարտա-
տոմսին հարկավոր չի վճարել տոկոսներ՝ ժամ-
կետանց կտրոններով կամ շահումներ, նրանք
փոխանակվում են այն վարկային հիմնարկնե-
րի յերթեվեկող գործադիրների կողմից, վո-
րոնք տվել եյին փոխառվային վկայականներ:

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆԸ ՊԻՏԻ
ՆԱԽՈՐԴԻ ՇԱՀՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄԸ:

«ՀՆԳԱՄՅԱԿԸ ԶՈՐԱ ՏԱՐՈՒՄ» ՓՈԽԱ- ՌՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

I

ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐԸ, ԺԱՄԿԵՏԸ ՅԵՎ
ՄԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

«Հնգամյակը չորս տարում» փոխառու-
թյունը հանդիսանում է միասնական փոխա-
ռություն՝ ժողովրդական անտեսության դար-
գացման հնգամյա պլանով սոցիալիստական
չինարարությունը ֆինանսավորելու համար:

Փոխառությունը բաց է թողնվում յերկու
մասով—մի մասը՝ տոկոսաբեր շահող, իսկ
մյուսը՝ անտոկոսաբեր շահող:

Փոխառությունը բաց է թողնվում 10 տա-
րի ժամանակով՝ 1930 թվի դեկտեմբերի
1-ից մինչև 1940 թ. դեկտեմբերի 1-ը:
Նոր փոխառությամբ պետք է փոխարինվեն
ինդուստրացման 1-ին և 2-րդ փոխառություն-
ները և Գյուղատնտեսության ամրացման փո-
խառությունը: Վորովհետև «Հնգամյակը չորս
տարում» փախառությունը բաց է թողնվում
նույն պայմաններով, ինչպես և ինդուստրաց-
ման 3-րդ փոխառությունը, ուստի անպատա-
կահարմար է վերջինիս պարտատոմսերը փո-
խարինել «Հնգամյակը չորս տարում» փոխա-
ռության պարտատոմսերով:

Փոխանակվող փոխառությունների պարտատոմսերը «հնգամյակը չորս տարում» փոխառության հետ փոխարինելու համար բաց է թողնվում 500 միլ. ուրբու պարտատոմսեր, իսկ 1930-31 և 1931-32 տարիներում իրացնելու համար՝ ամեն անգամ վորոշվում է առանձին՝ ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի կողմից:

Փոխառությունը մարվում է 10 տարվա ընթացքում՝ հաշված բաց թողնված օրից: Սակայն, մասնակի մարումն սկսվում է ավելի շուտ, այն է՝ առաջին շահող վիճակահանություններից: 10 տարվա ընթացքում փոխառության ամեն մի տեսակի համար տեղի չեն ունենում 38 շահող վիճակահանություն՝ տարեկան 4 անգամ, իսկ վերջին տարին՝ յերկու վիճակահանություն:

Բացի դրանից, սկսած 1936 թվից, տարեկան մի վիճակահանությամբ, կատարվելու չեն փոխառության մարման 5 վիճակահանություն:

Շահումների քանակն ու դումարը մարման վիճակահանություններից հետո քչանում են. բայց վորովհետև շահող պարտատոմսերը մարվում են և դուրս են գալիս հետագա վիճակահանություններին մասնակցելուց, ուստի շահելու շանսերը վոչ թե պակասում, այլ վորոշ չափով ավելանում են, նկատի ունենալով, վոր վիճակահանության մասնակցող պարտատոմսերի քանակն ևս քչանում է:

II

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԸ, ՇԱՀՈՒՄՆԵՐԻ ՉԱՓԸ ՅԵՎ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈԳՏԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պարտատոմսերի արժեքը սահմանված է հիսուն ուրբի: Բայց վորպեսզի հնարավորություն տրվի գյուղացիներին և շատ քիչ աշխատավարձ ստացող բանվորների ու ծառայողների խմբերին ևս մասնակցելու փոխառությանը, պարտատոմսերի մի մասը բաց է թողնվում բաժանելի: Բաժանվող պարտատոմսերը բաց են թողնվում յերեք կարգի՝

ա) պարտատոմսը բաժանվում է 2 հավասար մասի, ամեն մի մասը 25 ուրբ:

բ) պարտատոմսը բաժանվում է 10 հավասար մասի, ամեն մի մասը 5 ու.

գ) պարտատոմսը բաժանվում է 20 հավասար մասի, ամեն մի մասը 2 ու. 50 կ. բացառապես գյուղատնտեսության ամբացման փոխառության պարտատոմսերը փոխանակելու համար:

Բաժանվող պարտատոմսերի առանձին մասերը համարակալվում են միատեսակ №-ով, շրջաբերության մեջ են մտնում ինքնուրույն կերպով և իրենց տերերին համապատասխան չափով ոգուտ են բերում ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{20}$), վոր տալիս է ամբողջ պարտատոմսը՝ լինի այդ շահում, թե % այլին յեկամուտ: Նոր փոխառության շահումները սահմանված են 200, 1000 և 5000 ու. չափով, ինչպես և ինդուստրացման 3-րդ փոխառության շահումները:

Ընդհանրապես՝ «Հնդամյակը չորս տարում» փոխառությունը բաց է թողնվում նույն հիմունքներով և պայմաններով, ինչպես և ինդուստրացման 3-րդ փոխառությունը:

III

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԻ ՏԵՐԵՐԻ ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ— ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

«Հնդամյակը չորս տարում» Պետական ներքին փոխառության պարտատոմս ունեցողները, համաձայն իրենց ունեցած պարտատոմսի, ստանում են տարեկան 10 տոկոս:

Պարտատոմսերի այս 10-տոկոսային յեկամուտը պետության կողմից վճարվում է յերկու տեսակ. 1. տոկոսներով և շահումներով, կամ 2. մենակ շահումներով, նայած, թե վոր տեսակին է բաժանորդագրվել պարտատոմսատերը: Տոկոսաբեր շահող փոխառությունից պարտատոմս ունեցողը տարեկան ստանում է 6 տոկոս կտրոններով և 4 տոկոս՝ շահումների միջոցով: Անտոկոս շահող փոխառության ամբողջ 10 տոկոսը արվում է շահումների միջոցով: Պարզ է, վոր անտոկոս շահող փոխառությունից շահելու շահսերը 2-ից ավել անգամ ավելի մեծ են:

Տոկոսների վճարումը—տոկոսաբեր շահող փոխառության (տարեկան 6 տոկոսը)—տարեկան մի անգամ վճարում է կտրոնով՝ սկսած 1 դեկտեմբերի, 31 թ.:

IV

ՇԱՀՈՒՄՆԵՐ

Փոխառության ժամկետի առաջին 9-ը տարում փոխառության ամեն մի տեսակի համար կատարվում է տարեկան 4 վիճակահանություն, իսկ 10-րդ տարում՝ 2 վիճակահանություն, ընդամենը՝ 38: Վիճակահանությունը կատարվում է ամեն մի տեսակի համար առանձին, սակայն, մեկը մյուսից անմիջապես հետո:

Շահումների քանակը վիճակահանություններում դասավորված է հետևյալ ձևով՝

Անտոկոս շահող փոխառության յուրաքանչյուր մասի առաջին 24 վիճակահանություններին պիտի խաղացվեն հետեվյալ շահումները. 2 շահում՝ 5000 ուրբլիանոց, 20 շահում՝ 1000 ուրբլիանոց և 5788 շահում՝ 200 ո.: Հետեվյալ 14 խաղարկություններին շահումների քանակը կկրճատվի:

Բաց թողած տոկոսաբեր փոխառության մասի շահումների քանակը քիչ է: Այսպես. առաջին վիճակահանություններին, փոխառության այդ տեսակի յուրաքանչյուր մասում պիտի խաղացվեն հետեվյալ շահումները—մեկ շահում՝ 5000 ուրբլիանոց, 20 շահում՝ 1000 ուրբլիանոց և 2440 շահում՝ 200 ուրբլիանոց: Հետևյալ վիճակահանությունների շահումների քանակը կրճատվում է, բայց այնքան, վորքան խաղարկություններին քիչ թվով պարտատոմսեր են մասնակցում, իսկ տանելու

չախսերն (ինչպէս և անտոկոս շահող փոխառութիւնն) առավել ևս ամելլանում են:

Փոխառութեան ամբողջ ժամանակաշրջանում (10 տարում), տոկոսաբեր շահող մասով 12 պարտատոմսի վրա, միջին հաշիւով ընկնում է մեկ շահում, իսկ անտոկոս շահող մեկ շահում՝ 5 պարտատոմսի վրա: Տարած պարտատոմսերը վճարվում են իրենց իսկական արժեքով (պարտատոմսի վրա գրված արժեքով), իսկ տոկոսաբեր շահող պարտատոմսով, բացի շահումից, վճարում են նաև ընթացիկ կրորոնով աճած տոկոսները, մինչև այն վիճակահանութեան սկզբի որը, վորով նա շահեց: Եւհած պարտատոմսերը մարվում և հետագայ վիճակահանութեաններին չեն մասնակցում: Եւհած պարտատոմսերի հատուցման համար սահմանված է 10 տարվա ժամկետ՝ սկսած համապատասխան վիճակահանութեան վերջանալու որից:

V

ՓՈՒՍԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ.

Փոխառութեան բաժանորդագրութեանը և փոխառութեան վաճառքը կանխիկ հաշիւով մինչև 1930 թ. նոյեմբերի 1-ն է, բացառիկ դեպքում, ԽՍՀՄ Ֆինոնկոմատի համաձայնութեամբ, այս ժամկետի առանձին չըջանների համար կարող է յերկարացվել ամէլի յերկար ժամանակով:

Պարտատոմսերի իրացումը կատարվում է

բացառիկ կամավոր սկզբունքներով: Պարտատոմսերի տարածումը գյուղական վայրերում կատարում են՝ գյուղխորհուրդները, խնայողական գրամարկդները, չըջանային գյուղատնտեսական ընկերութեանները, չըջանային գյուղատնտեսական բանկերը—չըջործկոմները ղեկավարութեամբ ու հսկողութեամբ:

«Հնգամյակը չորս տարում» փոխառութեան իրացումը գյուղական վայրերում կատարվում է կանխիկ հաշիւով և կոլեկտիվ ու անհատական բաժնեգրման կարգով: Կոլեկտիվների համար ժամանակի տեղութեանը վորոշում են գավգործկոմները, կամ նրանց հանձնարարութեամբ՝ չըջործկոմները:

Կոլեկտիվ բաժնեգրութեան վճարման ժամկետից ոգտվում են այն գյուղացիները, վորոնք մտնում են գյուղատնտեսական կոմունայի, արտելի, հողոգտագործման ընկերութեան մեջ, ինչպէս և նրանք, ովքեր անգամ են կոոպերատիվների և արտելների, վորոնք ունեն գրամական հաշիւներ, վորպեսզի հնարավոր լինի պահել պարտատոմսի համար հաշիւած մուծումները: Գյուղական հիմնարկ-ձեռնարկութեանները բանվոր-ծառայողները նույնպէս իրավունք ունեն կոլեկտիվ կերպով բաժանորդագրվելու:

Անհատ գյուղացիներին նույնպէս հնարավորութեան է տրվում 2-3 ամսում վճարելու ժամկետով պարտատոմսեր գնել: Պարտատոմսերի իրացումը պիտի կատարվի արագ և

կազմակերպված ձևով: Յուրաքանչյուր աշխատավոր գյուղացու պարտքն է բաժանորդագրվել «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառությանը: Յերկրում լայն կերպով տարածված է սոցիալիստական մրցումը. այն լայն կերպով պետք է տարածվի նաև փոխառությունների իրացման վրա: Սոցմրցումն աշխատանքի հիմնական մեթոդներից մեկը պիտի լինի քաղաքի և գյուղի մեջ փոխառությունները տարածելու գործում:

Կոլլեկտիվ, բատրակ, չքավոր, միջակ, կանգնեցե՛ք մի ընդհանուր շարքի՝ բանվոր դասակարգի հետ:

Ամրացնե՛նք ԽՍՀ Միության անտեսական հզորությունն ու պաշտպանողական ունակությունը:

Հնգամյակի կատարումը 4 տարում, մեր ամենալավ պատասխանն է դասակարգային թշնամիներին և համաշխարհային բուրժուազիային՝ սոցիալիստական կառուցումը կասեցնելու նրանց փորձի դեմ:

«ՀՆԳԱՄՅԱԿՈՎ» ՆԱԽՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾ ՆԵՐԴՐՈՒՄ-ՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

1. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ	52,100,0
ա) Իրրոգացիա և մեկտրացիա	29,400,0

Ընդամենը գյուղատնտեսության մեջ՝ 81,500,0

2. ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

(Առանց բնակչինարարության)

ա) Համաժխտթեանական	39,500,0
բ) Յերկրային (Հայրամբակ)	742,0
գ) Հանրապետական (Ժողտնտխորհ)	47,962,0
դ) Տեղական	2,841,0
յե) Արհեստագործական	1,155,0

Ընդամենը արդյունաբերության մեջ՝ 92,200,0

3. ԵԼԵԲՏՐՈՇԵՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Շրջանային կայաններ	19,000,0
ա) Զորագետ	7,500,0
բ) Քանաքեռագետ	8,500,0
գ) Գծի հաղորդակցություն	3,000,0

2. Տեղական կայաններ	4,744,0
-------------------------------	---------

Նույն թվում՝

ա) Յերեվանի	735,0
բ) Լենինականի	1,535,0

3. Գյուղական կայաններ	1,256,0
---------------------------------	---------

Ընդամենը ելեկտրոչինարարության մեջ՝ 25,000,0

4. ԽՃՈՒՂԱՅԻՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նույն թվում՝

1. Նոր, յերկաթգծային ճանապարհներ	11,400,0
ա) Լենինականի արտիկ	3,600,0
բ) Մինջևան կատար	4,200,0
գ) Յերևան—Սևան	2,000,0
2. Անուշտային ճանապարհներ	16,300,0

Նույն թվում՝

ա) Համամիութենական ճանապարհներ	9,025,0
բ) Հանրապետական	4,622,0
գ) Տեղական	1,772,0
3. Ներքին, ջրային ճանապարհ (Սևան)	600,0
Ընդամենը ճանապարհների շինարարութ.	28,300,0

5. ԲՆԱԿՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նույն թվում՝

ա) Մոնիցիդալ	19,500,0
բ) Արդյունաբերական	12,500,0
գ) Կոոպերատիվ	4,000,0
դ) Տրանսպորտի	2,000,0
Ընդամենը բնակշինարարության	38,000,0
6. Կոմմունալ շինարարության	11,000,0
7. Առևտրա-պահեստային շինարարության	8,400,0
8. Սոցիալ-կուլտուրական շինարարության	17,200,0
9. Ժողովրդական կապ	3,100,0
Ընդամենը կապիտալ ներդրումներ	304,700,0

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0205600

27980